

ANI DE EFORT ȘI DĂRUIRE

Elena HARCONIȚA

La 19 aprilie 2010, în cadrul Bibliotecii Științifice, a avut loc lansarea unor cărți despre doi preoți originari din Basarabia: *Pr. Igor P. Jechiu. Vremea cheltuită cu înțelepciune nu se pierde! aforisme, minidefiniții, gânduri, însemnări*, Galați, Partener, 2008 și *Arhiepiscopul Dr. Antim Nica: Prinos la centenarul nașterii 1908 - 2008*. Galați, Ed. Episcopiei Dunării de Jos, 2008.

La acest excepțional eveniment au participat Pr. dr. Eugen Drăgoi, consilierul cultural al Episcopiei *Dunărea de Jos din Galați, România*, care a îngrijit aceste două publicații, inginerul Radu Moțoc, secretarul Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, Filiala *Costachi Negri* din Galați, scriitoarea Maria Șleahțișchi, conf. univ. dr., prorector pentru știință la universitatea bălțeană, Anatol Moraru, cadru didactic universitar, scriitor, redactorul-șef al revistei *Confluente bibliologice*. Pr. Ioan Postolache, nepoata preotului Igor Jechiu, Preotul Valeriu Cernei de la Episcopia Basarabiei, cadre didactice universitare, bibliotecari și studenți au fost prezenți în sala de lectură în acel început de săptămână atât de semnificativ pentru comunitatea culturală de la Bălți,

În continuare reproducem *Mesajul Elenei Harconița*, directorul Bibliotecii:

Dragi prieteni, stimați musafiri,

Vă salutăm cu mare bucurie în spațiile Bibliotecii noastre, în care nu există nici o subdiviziune în componența colecțiilor căreia să nu se regăsească cărți, reviste, documente istorice, audio și videocasete, CD-uri, hărți, portrete, colecții de ex-libris-uri, televizor, fax și alte instrumente de care beneficiem astăzi datorită prietenilor noștri de la Asociația Pro Basarabia și Bucovina, filiala „Costachi Negri”, din Galați.

Marele nostru noroc își are sorgintea în anul 1991, când a început una dintre cele mai frumoase relații omenești legate de Măria sa Cartea.

În anul 1995, 23 aprilie, se marchează Ziua Mondială a Cărții, sărbătoare instituită de UNESCO la propunerea Uniunii Internaționale a Editorilor și înaintată de guvernul spaniol Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Circa 80 de state din lume au recunoscut Ziua Mondială a Cărții și a Drepturilor de Autor, **cartea fiind considerată cel mai important factor în difuzarea cunoașterii umane și cel mai eficient sistem de conservare a patrimoniului cultural al omenirii.**

Celebrarea Cărții vine din Spania, unde, la 23 aprilie, are loc Festivalul trandafirilor, o manifestare în cadrul căreia este sărbătorit Sfântul Gheorghe (Jordi), este decernat Premiul lui Cervantes și e comemorat un alt mare scriitor de talie universală: William Shakespeare, care se presupune că ar fi decedat în aceeași zi, în anul 1616. Tradiția cerea ca în această zi bărbații să dăruiască femeilor câte un trandafir, iar acestea, câte o carte.

Conform unui Decret prezidențial, ziua de 23 aprilie, începînd cu anul 2010, a devenit și Ziua Bibliotecarului din Republica Moldova, zi sărbătorită pînă atunci (cu începere din anul 2000) la 5 octombrie.

Se știe că cine vrea să-i cîștige pe alți oameni trebuie să-și pună inima la bătaie, lucru pe care îl făcea întotdeauna doamna Faina Tlehuçi, directoarea acestei instituții între anii 1962 – 2001. Iată ce îi scria părintelui Jechiu: „*Regret mult că nu Vă cunosc personal, ne adresăm însă cu rugămintea de a ne ajuta să depășim greutățile cu care ne confruntăm – completarea colecțiilor cu literatură în limba română. Nu avem nici un exemplar de Istoria românilor din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi, nu avem cărți la filosofie, economie, pedagogie, nu avem cărți la limbă și literatură română.*

Sîntem preocupați de completarea retrospectivă, de întocmirea bibliografiilor naționale, dar lacunele create în anii 1941- 1989 sînt foarte mari.

Avem informații că Dumneavoastră, ca Președinte al Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, filiala Galați, dispuneți de colecții bogate de documente, cărți, ediții periodice, manuscrise ce țin de trecutul și prezentul neamului nostru. Vă rugăm frumos să ne ajutați să lichidăm aceste goluri în colecțiile noastre și așteptăm cu nerăbdare un răspuns pozitiv.”

Scrisoare e datată cu 24 decembrie, 1991.

Răspunsul nu a întârziat, dar a venit cu o veste tristă: „*Cu durere în suflet Vă informăm că Președintele asociației noastre a primit două lovituri la un interval de o săptămînă, moartea fiului și a nevestei. După acest șoc a suferit un infarct extins...*

Subsemnatul, secretarul Asociației, Vă aduce la cunoștință că similar cu fondul de carte „Galați” deschis de noi la Biblioteca Națională din Chișinău și Cernăuți am hotărît să deschidem la Dvs. un asemenea fond care va fi alimentat periodic.

Un prim lot de cărți este deja pregătit și va fi trimis în luna aprilie.”

Președinte. Pr. Igor JECHIU, Secretar ing. Radu MOȚOC

Iar peste cîteva luni de la Bălți pleca telegrama: „*Profund îndurerați de decesul Părintelui Igor Jechiu. Sincere condoleanțe*”. Rectorul Universității, dr. prof. N. Filip,

Director F. Tlehuci...

Astfel a început o relație epistolară, care avea să crească timp de 18 ani într-o prietenie și într-un parteneriat durabil cum nu știu dacă se mai întâmplă în alte părți.

„Binele pe care-l poți face, ești dator moral să-l faci”, spunea Preotul Igor Jechiu. Este vorba, în special, de binele pe care l-am avut mereu datorită pasiunii și efortului susținut al domnului ing. Radu Moțoc, care nu a lăsat să dispară acea mână de ajutor, ce ne-a întins-o în anul 1992 primul președinte al Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, Filiala Galați.

„Deocamdată, Asociația Dumneavoastră e unicul izvor ce ne oferă posibilitatea de-a ne îmbogăți fondurile cu publicații în limba română” scria directoarea în anul 1992;

„În Universitatea noastră se va redeschide Liceul «Ion Creangă» ne lipsește literatura didactică”;

„Și încă o rugăminte – avem nevoie de Tabelele de Clasificare Zecimală Universală, revenim la clasificarea pe care o practică toată lumea”;

Instituirea Bursei „Preot Igor Jechiu”, de care au beneficiat 3 bibliotecare de la noi, a făcut posibilă documentarea în cele mai prestigioase biblioteci din Țară în vederea studierii, apoi aplicării CZU și informatizării Bibliotecii.

Peste câțiva ani - *„La noi nu se găsește un aparat de numerotat cărțile pentru a putea face inventarul”;*

Au mai trecut vreo doi ani: *„Încă o întrebare. La editura „TEORA” să ne adreșăm noi, ori o faceți Dvs? Mă iertați de atîta deranj. Mi-i lehamite să umblu permanent cu mîna întinsă, dar n-am încotrio. Nici anul acesta nu s-a decis finanțarea la nivelul statutului”.*

Între timp bogatele stocuri de carte de referință, științifică, istorică, literatură și critică literară, carte rară treceau și treceau Prutul, fiind direcționate de neobositul Radu Moțoc, care sensibiliza Biblioteca Națională din România, Biblioteca Academiei Române, Biblioteca „V. A. Urechia” din Galați, Universitatea Dunărea de Jos, editurile HUMANITAS, Magazin Istoric, Uniunea Compozitorilor și Muzicienilor din România, Institutul de Psihologie al Academiei Române, Institutul Cultural Român, instituții și multe persoane particulare... În fiecare an se perfectează pentru noi abonamente la publicații periodice de Biblioteca Națională și Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București. Colecții de prestigioase reviste *Viața Basarabiei, Convorbiri literare, Revista Fundațiilor Regale*, ce constituie o istorie vie a literaturii române și sînt valorificate astăzi în cercetările științifice ale studenților bălțeni.

Din Australia, de la Victor Jechiu, cel de-al doilea fiu al regretatului Părinte Igor Jechiu, soseau bani cu care se cumpărau cărți pentru studenții de la Universitatea din Bălți.

Paznici eterni ai adevărului, nici un sacrificiu să nu pară mare pentru achiziționarea lor, nici o grijă nu trebuie neglijată pentru a le păstra, spunea Richard de Bury, cancelarul Angliei la începutul secolului al XIV-lea, despre procurarea cărților. Și oamenii bibliotecii de la Bălți au fost și rămîn mereu obsedați de grija colecțiilor – actualizarea, îmbogățirea, gestionarea și oferirea lor cu generozitate tuturor doritorilor de-a se ospăta din marele ocean al cunoștințelor.

„Colaborarea s-a început cu un scop sfânt: de a contribui la creșterea colecției de literatură în limba română”, care la începutul anilor 90 număra doar 5 009 ex. - 5% din toată colecția de atunci, scria Faina Tlehuci. La începutul anului 2010, constatăm 234 841 ex., ori 23,23% de carte în limba română.

Circa 26 000 de documente în valoare de peste 1,5 milioane lei – **100 000 euro** au fost investite în Biblioteca noastră de Asociația Pro Basarabia și Bucovina Filiala C. Negri din Galați.

Concomitent cu aceste cărți, Biblioteca este dotată cu antenă parabolică, televizor color, în universitate este susținută crearea laboratorului de paleografie. Începînd cu anul 1995, Asociația inițiază și devine cel mai mare susținător financiar în omagierea șefilor de promoții de la toate Facultățile, are loc deschiderea Atheneului universitar, timp de trei ani admirăm expoziția de litografii și gravuri „Domnitori și principii ai Țărilor Române”, ce conține portrete și lucrări care nu întotdeauna apar în enciclopedii și cărțile de istorie.

Prefectul județului Galați, regretatul Răzvan Angheluță, directorul-general al celui mai mare combinat siderurgic din România, domnul Nicolae Dumitru, astăzi Primar al Galațiului, doctorul Chiril Baranețchi, succesorul Pr. Igor Jechiu la funcția de Președinte al Asociației, Episcopia Dunărea de Jos, personalități onorabile, care se implicau în grijile și nevoile noastre datorită Omului despre care se poate spune folosind cuvintele Preotului Igor Jechiu: „Cu cît este omul mai adevărat, cu atît este mai simplu și cu cît este mai simplu, cu atît mai apropiat de statura sa morală originară”.

„Ca Membru de Onoare în Senatul Universitar salut cu încredere noua structură de conducere care, cu siguranță, va ști să colaboreze cu toată comunitatea științifică din cadrul Universității pentru a crea condițiile optime unui progres educațional național pentru această prestigioasă Universitate de la Nordul Republicii.

În ceea ce mă privește, voi colabora în continuare cu programe culturale care țin de Biblioteca Universitară „Alecu Russo” și promovarea personalităților bălțene în spațiul cultural european.” scria dl Radu Moțoc, la început de aprilie, într-o scrisoare adresată conducerii actuale a Universității bălțene.

Continuînd gîndurile regretatului Preot Igor Jechiu, excepțional om de cultură și nețărmuită omenie, mare iubitor de carte și de neam, care spunea că „De o viață lungă se poate bucura numai omul, pe care preocupările neînterupte l-au împiedicat să se plîngă că e scurtă”, Vă dorim tuturor, stimați participanți ai acestui eveniment, să Vă trăiți viața într-o activitate permanentă și să Vă consumați vremea cu multă înțelepciune așa cum o face ambasadorul nostru cultural în România și unele țări din Europa, multstimatul dn ing. Radu Moțoc.

Părintele Jechiu a plecat dintre noi fără ca să ne fi întilnit vreodată, dar tot ceea ce s-a realizat în acești ani pentru universitarii bălțeni devine o moștenire de care vor beneficia mii de studenți și cadre didactice mulți ani de-acum înainte. Dorim ca Fondul de carte GALAȚI să fie în continuă creștere spre bucuria cititorilor și a bibliotecarilor- căutători de noi modalități și mijloace pentru achiziția cărților în vederea creării unor colecții cît mai bogate și calitative.